

Hjem > Landdistriktsmidler > 2014 > Formidling og demonstration ny viden > **Brug kantspredningsudstyr**

## Brug kantspredningsudstyr

*Brug kantspredningsudstyret på gødningssprederen for din egen og for miljøets skyld. Spredning udover markskellet er et problem ved brug af centrifugalspredere, men korrekt brug af kantspredningsudstyr kan minimere problemet.*

Spredning af gødning med centrifugalspredere er en effektiv og som regel ret præcis metode til at udbringe fast handelsgødning. Der er dog et problem langs yderkanterne af marken, da sprederne som regel kører med dobbelt overlappning. Det betyder, at der i første træk kastes en del gødning uden for arealet, medmindre der tages særligt højde for dette ved overkørslen af den yderste omgang.

Af hensyn til økonomi og miljø skal der altid anvendes kantspredningsudstyr, når der spredes gødning med centrifugalspreder ud til vej, hegn, naturarealer og især åbne vandløb. Det gælder også langs de obligatoriske randzoner.

I en mark på 10 ha, med en form på 200 m x 500 m, er der en skellængde på 1.400 m. Det betyder, at der, f.eks. ved en spreddebredde på 12 m og en dosering på 400 kg pr. ha, spredes 90 kg gødning uden for marken. Dette svarer til 2,2 pct. af den planlagte gødningsmængde på marken som helhed.

På en mark på 5 ha med samme relative længde og bredde vil gødningen spredt uden for marken udgøre 3,8 pct. af den samlede udsprede gødningsmængde.

Nyere spreder er udstyret med kantspredningsudstyr, som har til formål til at sikre, at gødningen bliver inden for skellet. Udstyrets udformning og effekt afhænger af gødningsprederfabrikatet og gødningstypen. Brug altid kantspredningsudstyret i første træk og følg vejledningen. Ved brug af spredbakker til kontrol af fordelingen under spredning kan bakkerne også anvendes til en kontrol af kantspredeudstyrets effekt.



**Billede 1.** Brug kantspredningsudstyret rigtigt og reducer spildet. Foto: Leif Knudsen

I praksis reducerer mange landmænd problemet ved at holde lidt ekstra afstand til veje og følsomme områder. Desuden kan det anbefales at sænke gødningsmængden med ca. 10 pct. ved kørsel i foragre. Hermed begrænses spildet, og overlappningerne reduceres.

I stedet for en centrifugalspreder kan man vælge en fuldbreddespreder eller anvende flydende gødning. Det giver en præcis dosering helt ud til markskellet og holder al gødning inde på marken. Til gengæld må det med denne løsning accepteres, at det eventuelle overlap koncentrerer sig i en lille bredde mellem sprøjtesporerne. Autostyringssystemet kan løse dette problem.

## Ældre spreder

Hvis der anvendes en ældre spreder, hvor kantspredningsudstyr ikke er til rådighed, er der flere muligheder:

- Man kan evt. helt undlade at sprede gødning i yderste spor, hvilket måske vil være den optimale løsning langs skov, hegn og vandløb.
- Lifthængte spreder kan kæntreres. Dette vil, sammen med en reduktion af omdrejningstallet, reducere den mængde, der ellers ville falde uden for arealet.
- Hvis der er muligheder for at ændre sideindstillingen, kan man indstille sprederen, så hovedparten af gødningen spredes ind mod marken.

Kontakt din **lokale rådgivningsvirksomhed**, hvis du vil vide mere om dette emne.

Promilleafgiftsfonden for landbrug



Se 'European Agricultural Fund for Rural Development'